EXTRA NUMMER

VAN HET

SAMARANGSCH ADVERTENTIE-BLAD,

Maandag 8 November 1858.

LANDMAIL BERIGTEN,

loopende tot 24 September 1858.

ALGEMEEN OVERZIGT.

— Uit Frankrijk valt weder niets bijzonders te melden. De keizer en de keizerin bevinden zich op dit oogenblik te Biarritz, van waar eerstgenoemde in het laatst dezer maand te Parijs verwacht wordt, om zich alsdan voor eenige dagen naar het kamp van Chalons te begeven. Men meent te weten, dat de regering nu onherroepelijk tot eene expeditie naar Cochin China besloten heeft, om genoegdoening te eischen voor den op onderscheidene onderdanen van Frank gepleegden moord, en om waarborgen te eischen voor de veiligheid van alle zendelingen en Fransche onderdanen, die Cochin China voortaan zullen bezoeken. Men heeft pogingen gedaan om dit een en ander in der minne te verkrijgen, doch daar dit brutaal van de hand gewezen is wordt alles tot eene expeditie voorbereid. Nopens eene soortgelijke expeditie naar Madagascar, zijn tegenstrijdige geruchten in omloop.

Het tractaat tusschen Frankrijk en Engeland aan de eene en de Chinesche regering aan de andere zijde gesloten, is in Engeland en Frankrijk ontvangen. Wij deelen later eenige van de voornaamste artikelen mede.

De Spaansche Cortes zijn den 15den dezer ontbonden en de nieuwe Cortes bijeengeroepen tegen 1 December. De verkiezingen daarvoor zullen in October plaats hebben. Reeds bij de optreding van het ministerie O'Donnell was daartoe besloten, maar men had het uitgesteld, omdat men bij de nieuwe verkiezingen van nieuwe kieslijsten wilde gebruik maken.

Dezer dagen heeft in de staatkundige wereld veel opzien gebaard het gerucht, als zou de Sardinische regering de haven van Vill. franca voor een aantal jaren en tegen eene aanzienlijke schâvergoeding aan Rusland hebben afgestaan. De Engelsche drukpers was daarover in geen geringe mate verbolgen en het was vooral de *Morning Post*, die aan zijn toorn in heyige artikelen lucht gaf. Sommige Weener dagbladen gaven de Engelsche in dit opzigt niet veel toe en de *Reichs-Zeitung* meldde in een artikel uit Weenen, dat Sardinië, uit *haat* jegens Oostenrijk, bovenbedoelde haven in de Middellandsche Zee had afgestaan; eene daad, die, volgens den berigtgever, eens door de geschiedenis graaf de Cavour zwaar zal aangerekend worden en waardoor Rusland, dat van het hooge Noorden tot in het verste Zuiden van Azië, rustig maar zeker voorwaarts gaat, niet alleen eene stapelplaats voor zijne met de Triester Lloyd concurrerende stoomboot-maatschappij van Odessa erlangt, maar tevens een arsenaal in de Midd. Zee, dat weldra een reden tot ernstige bezorgdheid zou kunnen worden, enz. Intusschen is dit berigt uit Turin reeds officiëel tegengesproken en zou — zoo men latere berigten gelooven mag — alles daarop neerkomen, dat de Sardinische regering aan eene Russische maatschappij van Odessa, concessie verleend heeft, om het oude bagno tot een depôt van levensmiddelen en steenkolen te bezigen, maar dat van den afstand van Villafranca in een anderen zin geen sprake kan zijn.

Eenigen tijd geleden kwamen Fransche pleegzusters zich te Lissabon vestigen, met medewerking van het Fransche en Portugesche gouvernement. Zoolang zij zich geheel aan de zorg voor kranken wijdden, waren zij er zeer in gunst bij het publiek, maar het werd anders toen zij onderwijs aan kinderen begonnen te geven; het mishaagde der bevolking, dat buitenlandsche kloosterzusters zich met de volksopvoeding inlieten, en het misnoegen daarover openbaarde zich ook een paar malen in beleedigingen, aan eenige van die pleegzusters op de openbare straat door voorbijgangers aangedaan. Van den anderen kant kwamen niet alleen de Fransche gezant, maar ook vele aanzienlijke ingezetenen van Lissabon voor de Fransche pleegzusters op. Volgens berigt uit Lissabon van den 4den dezer heeft het Portugesche gouvernement in deze zaak eene beslissing genomen, welke strekt, om aan den wensch der bevolking voldoening te geven. Bij een koninklijk besluit van den 3den dezer is bepaald, dat de Fransche pleegzusters die reeds te Lissabon aanwezig zijn, en de paters Lazaristen, die met haar zijn gekomen, er zullen mogen blijven, mits zij zich tot hunne eigenlijke taak, de kranken- verpleging en de zorg voor noodlijdenden, bepalen; dat er geene andere Fransche pleegzusters in Portugal zullen worden toegelaten, en dat de instelling der inlandsche pleegzusters zal worden verbeterd, tot welk einde bij hetzelfde besluit eene commissie, met den kardinaal-patriarch van Lissabon aan haar hoofd, benoemd is.

Deze zaak heeft reeds tot diplomatieke notas tusschen Frankrijk en Portugal aanleiding gegeven.

Sedert in Wurtemberg door de regering een concordaat met den paus is gesloten, dat nog in den loop van dit jaar aan de goedkeuring der vertegenwoordigers des lands moet worden onderworpen, heerscht er veel spanning tusschen Protestanten en Katholieken, en niets wordt door de ijveraars verzuimd, om, alle middelen te baat te nemen, ten einde de partijen tegen elkander in het harnas te jagen. Zoo was algemeen het gerucht verspreid, dat de hoogbejaarde koning tot de katholieke kerk zou overgaan, en dit vond zooveel geloof en verwekte zooveel ongenoegen, dat dit gerucht van regeringswege heeft moeten worden tegengesproken.

Te Berlijn is men van oordeel, dat de Pruissische kamers in October zullen worden bijeengeroepen, om alsdan mede te werken tot de regeling van een regentschap. De ligchaamszwakte des konings namelijk is er niet op verbeterd. Het regentschap zal worden voorgesteld overeenkomstig art. 56 van de constitutie, luidende als volgt: «Wanneer de koning minderjarig is, of op eenige andere wijze verhinderd wordt zelf te regeren, zoo aanvaardt de het naast aan de kroon staande meerderjarige bloedverwant van vaders zijde het regentschap. Hij is verpligt om onmiddelijk de kamers bijeen te roepen, die in eene vereenigde vergadering besluiten, of het regentschap noodzakelijk is." Dien ten gevolge zou dus prins van Pruissen, die reeds nu tijdelijk met de regering is belast doch alleen als gemagtigde van den koning, als zelfstandig regent optreden, terwijl hij thans nog altijd genoodzaakt is tot het handhaven der door het ministerie v. Manteuffel gehuldigd wordende politiek; of liever, door de partij, die, gelijk het dezer dagen ergens werd uitgedrukt, «het koninklijke hoofd vervulde met begrippen van een andren tijd, even onmogelijk met de zeden onzer eeuw als met de beginselen van het Protestantismus in overeenstemming te brengen," en in welke begrippen, naar algemeen wordt verzekerd, de prins van Pruissen niet deelt.

Van meer dan eene zijde wordt herhaaldelijk verzekerd, dat men te Konstantinopel de immenging van vreemde gezanten in de binnenlandsche aangelegenheden des rijks moede begint te worden. Het is echter te betwijfelen, of deze zich daaraan veel storen zullen. Van tijd tot tijd worden meer bijzonderheden bekend nopens de verbeteringen, die de sultan in de finantieele aangelegenheden des rijks wil invoeren. Zoo is openlijk en plegtig, zelfs langs diplomatieken weg aan allen. onderdanen des Sultans of vreemdelingen, verboden; hetzij door voorschotten, hetzij door verkoopen van goederen of door wat middel ook de hand te leenen tot de verkwistingen van de nabestaanden des Sultans of de bewoonsters van den harem. Al zulke verkoopen, voorschotten of wat dies meer zij, zullen voortaan niet erkend worden. De reeds bestaande schulden maken een onderwerp van onderzoek uit, waarbij het doel is de al te groote woekerwinsten te beteugelen. Verder zullen alle jaarwedden, die meer dan 6000 piasters in de maand bedragen, met een tiende verminderd worden, terwijl ook in de inning der belastingen en de regtsbedeeling in de provincien verbeteringen zullen worden gebragt. Het is der Porte nu gelukt te Londen eene leening te sluiten. Het heeft de aandacht getrokken, dat de Sultan zoo streng tegen sommigen zijner bloedverwanten en ministers is opgetreden, waardoor men tot het vermoeden geleid wordt, dat een groot gedeelte van zijn' toorn is voortgevloeid uit de meening, dat men hem van den troon wilde stooten Men maakt ook de opmerking, dat het onbillijk zou zijn, staatslieden te doen boeten voor de verspillingen der vrouwen, wanneer de opzigters, administrateurs der Sultanes door den Sultan benoemd worden Volgens zeggen zou de vorst een soort van rekenkamer willen formeren, hetgeen in elk geval eene nuttige zaak zou zijn.

De verstandige onderkoning van Egypte hoorde dezer dagen eene zeer onplezierige profetie en wel deze: «gij zult binnen kort sterven en *die* prins zal u opvolgen."

De profetie werd gedaan door den chef der Egijptische waarzeggers en de onderkoning herinnerde zich bij die gelegenheid, dat de vorige onderkoning door de hand eens moordenaars viel, kort nadat hem ook zijn ophanden uiteinde was voorspeld.

Hij dacht een oogenblik over de zaak na en verbande daarop al de waarzeggers naar eene stad in het noordelijkste gedeelte des lands, waar zij er over kunnen nadenken, dat niemand hunner met hunne verplaatsing vooraf was bekend geweest en waar zij elkanderen kunnen profeteren of zij lang of kort bannelingen zullen zijn,

TROONREDE,

ter opening der vergadering van de Staten-Generaal,

op Maandag 20 September.

Vereenigde Zitting der beide Kamers.

— De heer mr. *J. A. Philipse*, die den voorzitters-stoel bekleedt, opent, nadat de leden der beide Kamers, zich in de zaal, bestemd voor de zittingen van de Tweede Kamer vereenigd hebben, tegen half een ure de vergadering, en laat een koninklijk besluit van den 14den September jl., N°. 90, voorlezen, houdende zijne benoeming tot Voorzitter der Eerste Kamer gedurende het aanstaande zittingjaar der Staten-Generaal

De Voorzitter, aan wien dientengevolge, overeenkomstig het voorschrift van art. 103 der Grondwet, het bestuur der vergadering is opgedragen, benoemd eene Commissie van achttien leden, die Z. M. den Koning bij HDs. aankomst in het gebouw der Staten-Generaal ontvangen, en in- en uitgeleide doen zal.

Deze Commissie bestaat uit de volgende Heeren: *van Rheenen van Rhemenshuijzen, Sasse van IJssell, Idserda, Lycklama à Nyeholt, Storm van 's Gravesande, van Hoevell, Blankenheym, Insinger, van Asch van Wijck, Voorthuijzen, Stolte, de Brauw, d'Ablaing van Giessenburg, Villers de Pilé, ten Cate, Meylink, Wintershoven,* en *de Lom de Berg.*

De ministers, hoofden van ministeriële departementen, de Kanselier der Orden, de leden van den Raad van State, vervoegen zich ten één ure in de Vergaderzaal.

Zijne Majesteit de koning, die zich, voor het eerst vergezeld door Z. K H. den *Prins van Oranje*, op de in het progamma voor de opening van de vergadering omschreven wijze naar het gebouw der Staten-Generaal begeven heeft, wordt, na een kort tijdsverloop aldaar aangekomen, in de vergaderzaal geleid.

Z. M. de Koning plaatst zich op den troon en houdt de navolgende openingsrede:

»*Mijne Heeren!*

»De plegtigheid van dit oogenblik heeft voor Mij eene meer dan gewone beteekenis. Mijn beminden oudsten zoon aan Mijne zijde te zien, bij het openen der vergadering van de Staten-Generaal, vervult Mijn hart met dankbaarheid aan God, die zijn leven gespaard, zijn aanleg ontwikkeld en zijne jeugd in zoovele opzigten gezegend heeft.

»Het volk, door U vertegenwoordid, heeft met blijdschap het tijdstip gevierd, waarop wederom een Prins van Oranje het staatkundig leven is ingetreden.

»De blijken van liefde tot mijn Huis, bij die gelegenheid aan den dag gelegd, hebben Mijne begeerte versterkt om al Mijne krachten te wijden aan het welzijn van het land, voor welks geluk Mijne voorvaderen geleefd en velen hun bloed gestort hebben

»Aan Mijne Regering valt bij voortduring de rustige taak te beurt, het vrije genot te bevorderen van de zegeningen der beschaving en des vredes. Mijne betrekkingen met alle mogendheden zijn van den meest vriendschappelijken aard; en terwijl met een naburigen staat het handelsverkeer voor de voortbrengselen van den geest door een onlangs gesloten verdrag is vrijgemaakt, wordt in het verwijderd Oosten, door de pogingen Mijner Regering, voor onze Indische bezittingen de handel meer en meer van belemmeringen ontheven, en is het Rijk van Japan voor den wereldhandel toegankelijk gemaakt.

»De veiligheid echter van 's Rijks grondgebied vordert het aanwezen van wapenkrachten ter verdediging. Ik kan U de verzekering geven, dat de zee- en de landmagt zich Mijne zorgen waardig betoonen.

»De rust, door vrede en veiligheid geschonken, doet, onder 's Hemels zegen, de meeste bronnen van volksbestaan mildelijk vloeijen.

»De stremming in den algemeen geldsomloop, welke eenige maanden geleden handel en nijverheid bedreigde, was gelukkig van korten duur.

»De oogst van dit jaar belooft betere uitkomsten dan aanvankelijk werden verwacht.

»De gunstige staat van 's lands geldmiddelen zal U blijken uit de medeelingen, die bij het aanbieden van de staatsbegrooting zullen gedaan worden.

»Kunsten en wetenschappen worden met toenemenden belangstelling beoefend.

»Ook in ozue Overzeesche Bezittingen heerschen rust en welvaart. Mijne Regering bevlijtigt zich, — door een regtvaardig bestuur, door de stoffelijke en zedelijke ontwikkeling te begunstigen en de instellingen te eerbiedigen van de bevolkingen, aldaar aan het Nederlandsch gezag onderworpen, — vertrouwen en gehechtheid aan te kweeken. Mogt desniettemin dat gezag worden miskend, dan is eene talrijke en wel geoefende zee- en landmagt daar, om het krachtdadig te handhaven.

»Het genot van al dezen voorspoed, Mijne Heeren! moet ons aansporen tot ijver om onze staatsinstellingen te verberen en te voltooijen.

»Nieuwe of gewijzigde ontwerpen van wetten zijn gereed om U binnen korten tijd te worden aangeboden.

»Uw onderzoek van de staatsbegrooting zal niet zijn afgeloopen, zonder dat een voorstel tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen, U ter beoordeeling zal zijn voorgelegd.

»De wets-onderwerpen, die U onverwijld zullen worden aangeboden tot ondersteuning van den aanleg van spoorwegen en ter tegemoetkoming in de financiele bezwaren van onderscheidene gemeenten, mogen offers van de schatkist vorderen, — de toestand van 's lands financien geeft mij bovendien de vrijheid, om U eenige verligting voor te stellen van de lasten der ingezetenen. Verschillende wetten betreffende de belastingen zullen aan Uwe beraadslagingen onderworpen worden. De wenschelijkheid van voortdurende schulddelging zal daarom niet uit het oog worden verloren.

»Is het altijd met smart geweest, wanneer Ik heb moeten gewagen van eene slavenbevolking onder het gebied der Nederlandsche Regering, Ik hoop dat de maatregelen, die beraamd zijn aan dien toestand een einde te maken, Uwe goedkeuring zullen kunnen verwerven.

»Op nieuw zal eene poging worden gedaan, om door gemeen overleg, den staat van onzekerheid te doen ophouden, waarin de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie verkeeren. Maar niet minder noodig is het, en evenzeer eischt het een grondwettig voorschrift, dat een Nederlandsch wetboek van strafregt tot stand kome. Ter vaststelling van de beginselen, welke daarbij zullen aangenomen worden, zal Uwe medewerking worden ingeroepen, en Uwe overweging daarvan zal gelijktijdig kunnen geschieden met het onderzoek van een nieuw ontwerp van wet op de regterlijke organisatie.

»Regeling van den werkkring van den Raad van State; herziening der tabellen, waarbij het rijk verdeeld is in kiesdistricten; bepalingen omtrent den doortogt en het vervoer van landverhuizers; voorzorgen bij de uitoefening der geneeskunst; — ziedaar eenige der andere onderwerpen, waaromtrent U, binnen kort ontwerpen van wetten zullen worden aangebaden.

»Mijne Heeren! Het gewigt van deze Uwe werkzaamheden, voegt zich bij de gewaarwordingen van Mijn Vaderhart, om de plegtigheid van dezen dag, voor Mij buitengewoon belangrijk te doen zijn. Zij zal het ook voor U worden wanneer bij het terugzien op de taak die U wacht, de bewustheid U zal mogen ten deel vallen van veel te hebben tot stand gebragt ten beste van het dierbaar vaderland.

»God schenke daartoe Zijnen zegen!

»Ik verklaar deze vergadering van de Staten-Generaal te zijn geopend."

Z. M de Koning verlaat, na het uitspreken dezer troonrede, begeleid door de commissie, de vergaderzaal, om zich op de bepaalde wijze naar het koninklijk paleis terug te begeven.

De Voorzitter sluit, nadat vermelde Commissie is teruggekeerdt, de vereenigde zitting der Kamers.

Laatste Berigten.

BINNENLAND.

Staten-Generaal. — Eerste Kamer.

Zitting van Woensdag 22 September.

— In deze zitting deelt de *Voorzitter* mede, dat door de afdeelingen tot hare voorzitters zijn benoemd de heeren: *van Nispen van Pannerden, Blankenheym, van Ayba van Pallendt* en *d'Ablaing van Giessenburg*; tot onder-voorzitters de heeren: *Eysinga, van Rijckevorsel, van Swinderen* en *van Heckeren van Wassenaer*, en tot leden der commissie, belast met het opstellen van een ontwerp-adres in antwoord op de troonrede, de heeren *Eysinga, van Beeck Vollenhoven, van Dam van Isselt* en *van Weesem.*

Laatstgemelde commissie is bereids gereed met het concept-adres.

Dit stuk, dat voor de leden zal worden gedrukt en rondgedeeld, wordt naar de afdeelingen verzonden.

Daarna begaven zich de leden naar de sectien, tot onderzoek van het ontwerp-adres, terwijl de zitting wordt geschorst tot heden middag ten $3^{1}/_{2}$ ure.

De zitting wordt ten $3^{1}/_{2}$ ure hervat.

In de eerste plaats worden herbenoemd tot leden der huishoudelijke commissie, de heeren *van Nispen van Pannerden* en *van Beeck Vollenhoven.* —

Vervolgens deelt de *Voorzitter* mede, dat de commissie, belast met ontwerpen van een adres in antwoord op de troonrede, gereed is met haar gewijzigd adres.

Dit stuk zal worden gedrukt en rondgedeeld.

De beraadslagingen over het adres zijn bepaald op aanst. Vrijdag, 's morgens ten 11 ure.

De zitting wordt tot dien tijd gescheiden.

— Z. M. heeft tot voorzitter van de kamer benoemd, den eersten kandidaat, den heer *van Reenen.*

— Wij hebben reeds voor eenigen tijd melding gemaakt van het ongunstig oordeel, door den Engelschen ingenieur Robert Stephenson, over de uitvoerbaarheid van de doorgraving der landengte van Suez uitgesroken. De president van de internationale commissie, die met het onderzoek naar de mogelijkheid van dit werk was belast, de heer F. W. Conrad, heeft zich genoopt gevoeld, om dit beweren van den heer Stephenson te wederleggen en de rapporten, door gemelde commissie uitgebragt, ook tegen de bedenkingen van anderen, te verdedigen. Hij doet dit op eene uitmuntende wijze in eene brochure, die dezer dagen bij de Gebrs. van Langenhuysen, te 's Gravenhage, in de Fransche taal het licht heeft gezien en tot titel voert: «Canal de Suez; Etât de la question." Uit het overzigt, dat daarin wordt gegeven van de resultaten, die het onderzoek van de commissie heeft opgeleverd, blijkt, dat men algemeen de mogelijkheid en uitvoerbaarheid heeft aangenomen en bewezen, dat Suez en Saïd eene goede reede zouden opleveren. De meerderheid was verder van meening, dat men eene directe verbinding tusshen de beide zeeën moest daarstellen door een kanaal in den bodem der landengte van Suez te graven, dat door het zeewater gevoed zou worden. De bodem der landengte is daartoe zeer geschikt en er bestaat nagenoeg geen verschil tusschen den waterstand der beide zeeën. Zij acht ook sluizen niet noodzakelijk, daar de zoute meren de stroom, die de scheepvaart zou kunnen belemmeren, zullen matigen. Slechts 2 leden der commissie de HH. Mac Clean en Manby, ofschoon aan de mogelijkheid niet twijfelende, verschillen in meening met hunne medeleden omtrent de wijze van uitvoering van het werk. Zij wenschten een kanaal, welke waterspiegel boven het omringende land was verheven en waarvan de einden dus met sluizen moesten worden afgesloten. Menigvuldig zijn de bezwaren door den heer Conrad tegen dit plan aangevoerd. Hij vraagt onder anderen, waarom men den waterstand van een kanaal zou verhoogen, wanneer men door een kanaal in den bodem te graven een natuurlijken waterstand kan bekomen, waarom men de vereeniging van twee

zeeën, wier waterstand weinig verschil oplevert, zal belemmeren door een kanaal, dat een hoogeren waterstand heeft. De heer Conrad geeft toe, dat men daardoor minder grond zou moeten verplaatsen, maar de bezuiniging hierdoor verkregen, zou ruimschoots worden opgewogen door de meerdere kunstwerken, die men zou moeten aanleggen.

Vervolgens gaat de schrijver meer bepaald over tot bestrijding van den heer Stephenson, die zooals men weet het werk voor onuitvoerbaar houdt, en het alleen mogelijk zou achten, wanneer de waterstand der beide zeeën een verschil opleverde van 9.90 Nederl el. De vaart, die men thans wil maken, zou wegens gemis van strooming, volgens den heer Stephenson, niet *kanaal* maar *sloot* moeten heeten. Het is den heer Conrad vrij onverschillig of men die vaart van honderd el breedte en acht el diepte kanaal of sloot wil noemen, maar hij begrijpt niet het fijne der onderscheiding die de heer Stephenson maakt. Nog minder echter begrijpt hij de stelling van laatstgenoemde, die door *niets* gestaafd wordt en in lijnregten strijd is met hetgeen men bijv. dagelijks ziet in Nederland, waar de Noord-Hollandsche *sloot*, de *sloot* van Voorne naar Hellevoetsluis en zoovele anderen, ofschoor ook daarin geene sterke strooming bestaat, tot heden zeer goed bevaarbaar zijn.

Het zou ons te ver leiden wanneer wij al de gronden, die de schrijver verder tot verdediging van zijn gevoelen aanvoert, wilden opsommen. Wij raden daarom allen die in het grootste ontwerp belang stellen, de lezing der brochure zelve aan.

— Den 20sten September, die voor de naburige gemeente Engelen — als zijnde de 25ste verjaardag van het burgemeesterschap des heeren F. van Calker — een heugelijke dag beloofd te zijn, is integendeel noodlottig geworden. Reeds in den vroegen ochtend was het geheele dorp als in feestgewaad gekleed en alle woningen waren met groen en vlaggen als anderzins versierd. De eerbewijzen duurden den geheelen dag voort, het was een feest, zooals menige stad er nimmer een vierde. Nog pas was de avond gevallen of eene lieve illuminatie, sierlijk verlichtetropheeën en chassinetten verspreidden een vrolijk licht over het jubelende dorp; het wordt 8 ure, een schoon vuurwerk zou worden afgestoken, doch daar verheft zich eensklaps van achter de woning des burgemeesters eèn dikke rookkolom, een brandlucht verspreidende; te gelijk slaat eene woedende vlam uit. Binnen een kwartier uurs staan niet minder dan een zestal der voornaamste huizen, even zooveel goed gevulde schuren en talrijke hooimijten als anderzins in lichtelaaije vlam; het verwoestende element, door een vrij sterken NO. wind aangewakkerd, neemt in hevigheid toe, terwijl een gekraak het instorten der huizen verkondigt en hulpgeschreeuw en het luiden der noodklok het vrolijk gejuich vervangen. Men verbeelde zich de verwarring. Weinig, schier niets is er dan ook gered geworden. Gelukkiglijk zijn er geene menschenleven te betreuren; ook is er geen vee verbrand, daar dit nog in het land was. Hoe de brand is ontstaan achter de woning van den burgemeester, is nog onbekend. De verbrande eigendommen behooren den burgemeester, de wed. Murray, van Halderen en G. en N. Havelaars. Gelukkig dat de wind wat zuidelijker liep; daardoor zijn nog twee kapitale woningen behouden gebleven. Omstreeks middernacht was het gevaar geweken

BUITENLAND.

— De *Moniteur* behelsde eene nota, waarin hoofdzakelijk het volgende gezegd werd:

Verscheidene dagbladen deelden mede, dat de regering er aan dacht om belangrijke wijzigingen in het handelstelsel van Algerie te brengen. Deze voorgewende veranderingen en de polemiek, welke daarvan het gevolg was, hebben in de fabriekdistricten eene zekere bezorgdheid doen ontstaan. Om die te doen ophouden verklaart de regering, dat het volstrekt niet in hare bedoeling ligt om het douanen-stelsel van Algerie en de commercieele verhouding dier kolonie tot Frankrijk, te veranderen.

— De schout-bij-nacht Penaud is benoemd tot opperbevelhebber van het maritime station in de Antilles en de Mexicaansche wateren, en zulks ter vervanging van den schout-bij-nacht graaf de Gueydon.

— De keizer heeft besloten dat de Kaap Breton, nabij Bayonne, eene noodhaven zal worden aangelegd. De werkzaamheden zullen onmiddelijk een aanvang nemen en binnen twee jaren voltooid moeten zijn.

— De heer de Lesseps moet sedert zijne terugkomst te Parijs er in geslaagd zijn, een corps ingenieurs en werklieden te engageren, die allezins berekend zijn om zijn bekend plan, de doorgraving der landengte van Suez, uit te voeren. Men zegt, dat zij zich reeds in het begin der maand November naar Egypte zullen begeven.

— Het proces, tegen den ex-bankier Prost, waaromtrent weldra de uitspraak kan worden te gemoet gezien, wekt nog in belangrijke mate de aandacht. Men gelooft niet dat de regters zich streng ten zijnen aanzien zullen toonen. De argumenten van zijn verdediger waren eigenaardig. Hij herinnerde onwillekeurig aan de stereotype uitdrukking van de wijnhandelaars, kruideniers, bakkers enz., die zoo dikwijls wegens vervalsching hunner koopwater, slecht gewigt, enz., voor de regtbanken verschenen, en niet weinig verwonderd waren, dat zij waren aangeklaagd of veroordeeld. »Maar dat hebben wij altoos gedaan! Maar dat is algemeen zoo het gebruik!" roepen zij allen met ongekunstelde of geveinsde naïveteit uit. De antwoorden van Prost kwamen op hetzelfde neder. Die wijnhandelaars enz. vergenoegen zich eenvoudig met de bewering dat zij niet strafbaar zijn; Prost echter gaat verder en maakt zelfs aanspraak op eene burgerkroon, een standbeeld en men weet niet wat al meer, voor de weldaden welke hij den »kleinen" handels- en industriëlen-stand wilde schenken, dien hij uit de handen der »woekeraars" wilde bevrijden. Doch voor die edele pogingen tot redding heeft Prost zich in den loop van vier jaren — hij zelf bekende het — eene bezoldiging van fr. 670,000 laten uitbetalen. Van dit bedrag moesten eigenlijk slechts fr. 8000 en later fr. 15,000 jaarlijks als vast directeurs-tractement hem toekomen, en het overige als zijn aandeel van 40 pCt. in de winst in zijne beurs vloeijen. Jaar op jaar sloot echter, zoo als blijkt, de rekening met een verlies van fr. 200,000 à fr. 300,000, en hoe netoliger de toestand der onderneming werd, met te meer ijver begon zij nieuwe ondernemingen, b. v. den aankoop van grond te Parijs, de baden van Enghein, de oprigting van het Spaansche *Crédit Mobilier*, enz.

— Een brief uit Haïti houdt in, dat de Dominikaansche republiek, doordien Santana zich tot dictator van het eene gedeelte heeft laten proclameren, in twee staten verdeeld is, zijnde het bestuur van het andere gedeelte geplaatst onder Valverde. Men verwachtte dat het tusschen beiden tot een oorlog zou komen. Volgens een gerucht zou de strijd reeds beslist zijn door de zegepraal van Valverde.

— Men zegt dat in Russisch Polen onlusten uitgebarsten zijn. De oorzaak daarvan zou gezocht moeten worden in den tegenstand, dien de adelijken in sommige provincien aan den dag gelegd hebben, om aan de door den czaar bevolen vrijmaking der boeren gevolg te geven. Die onlusten moeten, volgens hetzelfde berigt, zich ook reeds uitgestrekt hebben tot eenige gouvernementen van Rusland, zooals Volhynie' Podolie en in de Ukraine, met dat gevolg, dat de adelijke genoodzaakt waren de wijk naar de naburige steden te nemen. — Wat hiervan zij zal nader blijken.

— De Engelsche dagbladen bevatten thans de refutatie der beweringen van den heer Whitehouse, van wege de Atlantische telegraaf-compagnie. Na een overzigt der zaak in hare details, zoo uitvoerig dat het anderhalve kolom inneemt, voegt de secretaris er bij, dat ontwijfelbaar een ernstig defect in den kabel bestaat op eene plek tusschen 200 en 300 mijlen van Valentia. Zoodra het weder daartoe gunstig is, zal eene poging worden gedaan om den kabel op te nemen en het beschadigde punt te herstellen. Er is ook iemand van het bestuur, met volledige instructien, naar New-Foundland gezonden voor het geval, dat ook ter andere zijde een gebrek ware. Het rapport van den heer Varley, een der heeren, welke door de directeuren werden geraadpleegd, zegt dat er *één* gebrek is op een afstand van 245 tot 300 mijlen van Valentia, maar dat er ook een bestond aan boord van de *Agamemnon*, voor dat de kabel onder water was.

CHINA.

— Extract uit een particulier schrijven van *Hongkong*, 11 October 1858.

De staat van zaken blijft hier nog steeds ongunstig, en de heropening des handels ligt nog immer in de toekomst, alles is echter rustig en men verdiept zich in gissingen wat de rede van dezen stilstand zij. De Chinesche koopliedeu willen gaarne hunne producten afzetten, de vrees voor knevelarijen van de Mandarijnen houdt hen echter terug. Wij onvingen met deze mail berigt van *Shanghae* dat de twee keizerlijke Commissarissen aldaar van *Peking* aangekomen waren, om het tarief van regten te regelen. De *Daily press* van heden, geeft extract eener proclamatie van *Canton* die zeer vredelievend klinkt, die echter op den handel volstrekt nog geen invloed gehad heeft.

In *Swatow* heeft den 21sten September een hevige tijphon, waarbij alle schepen ter reede (een twintigtal) drift geraakten, meest allen werden op het strand gezet, en zijn meer en minder beschadigd of totaal verloren; onder de laatste behoort de Hollandsche bark *Aganila Adriana*, kapt. Verschuur, welk schip op een oogenblik dat het water 15 voet boven het hoogste peil rees, 1½ mijl het land werd ingezet, na masten, etc. verloren te hebben. Het schip werd daar door de Chinezen aangevallen en uitgeplunderd, de kapitein en equipage voor de overmagt moetende bukken, konden slechts met levensgevaar en zelfs slechts na verlies van alles, zelfs hunne kleederen, van boord komen; allen zijn tegenwoordig hier.

BATAVIA.

— Men schrijft ons van *Palembang* dd. 24 October jl.:

In de bovenlanden is het zeer onrustig.

Onze troepen hebben eene doesson, die met oproelingen bezet was, aangevallen, maar zijn tot driemalen teruggeslagen, na plus minus dertig dooden en gekwetsten te hebben bekomen.

Onder de eersten, is helaas! de algemeen beminde kapitein der artillerie *Coostermans.*

Eenige dagen later heeft men op nieuw getracht, die plaats in te nemen, na nog eene versterking van 50 man benevens twee stukken geschut bekomen te hebben, dan ook deze aanval is niet alleen mislukt, maar onze dapperen zijn tot Lahat terug geslagen. Onder meer andere dooden, moet ook de 1ste Luit. *Tomeij* behooren. Het is te hopen, dat er spoedig versterking kome opdagen, want anders kan men met geene mogelijkheid de gevolgen berekenen.

Na het sluiten dezer verneem ik, dat de 1ste Luit. *Tomeij* nog in leven is, hoewel zeer zwaar gewond, ten eerste aan de hand, daarna in den rug en eindelijk door een' kogel in den buik. *(Java Bode.)*

MARKTBERIGTEN.

Rotterdam, 23 September.

Het ter beschouwing voor ons liggende tijdvak van 14 dagen bevestigde meer en meer de hoop, dat wij voor den handel in het algemeen eene gunstige periode te gemoet gaan, en de alom sterk sprekende vraag voor behoefte, tegen over de nog steeds ruime aanvoeren en voorraden, doet zelfs eenen voortdurend zeer levendigen najaars-omzet verwachten. Met regt begint thans de stand van zaken langzamerhand vertrouwen in te boezemen. De enorme hoeveelheden van verschillende artikelen, als *Koffij, Suiker, Specerijen, Thee* enz., welke in den laatsten tijd in veiling werden gebragt, gingen vlot en tot goede prijzen van de hand; en zulks zonder dat speculatie er eene hoofdrol in speelde of dat men tot machinatien de toevlugt behoefde te nemen. De drukke verschepingen naar alle kanten bewijzen ten duidelijkste, dat het wezenlijke vraag voor behoeften was en dat de kleinhandelaar nu weder met vertrouwen zijnen gereduceerden voorraad begint aan te vullen; waarbij nog komt dat de oogst alom gunstiger uitkomsten belooft, terwijl handel, nijverheid en landbouw aan de arbeidende klasse ruimschoots werk bieden.

Er heerscht dan ook voor bijna alle hoofdartikelen eene zeer gunstige stemming, met uitzondering echter van Rijst, hetwelk zich, weder den invloed der dalende graanmarkten, nog niet heeft kunnen herstellen.

Koffij bleef zeer vast en vindt voortdurend geregeld aftrek. Uit de veiling is niets te koop, zonder een avans op de daarin betaalde prijzen van ½ à 1 c., hetwelk ook besteed wordt en zelfs voor sommige N^os^., zooals N°. 19, 1 à 1½ c. Men schat de hoeveelheid, welke uit de veiling in handen van wezenlijke speculanten is overgegaan, op niet meer dan 100,000 bn., welke door aanzienlijke huizen tot geldbelegging voor langen tijd gekocht zijn, en dus de markt niet zullen bederven. Men is algemeen zeer dringend om te ontvangen en reeds zijn belangrijke kwantiteiten bij de N. H. M. afgeleverd, zoodat het te verwachten is, dat voor het begin der volgende maand circa de helft der geheele veiling zal verzonden zijn. Te Amsterdam werden ook nog circa 12,000 bn. van partic. aanvoer tot 31½ à 32 c. voor *Java* en 33 à 34½ c. voor *Padang* afgedaan. Ook *Brazil* vindt, vooral in de betere soorten, geregeld en tot verhoogde prijzen aftrek; men noteert thans *ord.* 22 à 24 c., *reëel ord.* 25 à 26 c., *goed ord.* 26½ à 27½ c. en *kleurig* 28 à 29½.

Ruwe Suiker. In dit artikel werden verkocht 651 krandj. en kann., zeilende per *Padang*, ƒ 1 boven Julij; 233 k. en 18 vaatjes *Mosc. Bahia* N°. 8 ƒ 35 en 4000 picols, per *Johann Lange* zeilende, à ƒ 1 boven Julij. De daarop volgende veiling, 55,761 kr. *Java*, op 21 dezer bij de N. H. M. werd zeer coulant verkocht.

Thee blijft in navolging der hoofdmarkten te Londen, ook hier zeer stil. De afloop der op 8 dezer alhier gehouden veiling der lading per *Queen of Ava*, overtrof de verwachting, zijnde dezelve, niettegenstaande de vooraf ongeanimeerde stemming, grootendeels en tot goede prijzen van de hand gegaan.

Rijst blijft onveranderd in gedrukte stemming. Het eenige dat in 1^e^. hand omging was de onlangs aangevoerde lading van ca. 8000 bn. *Necransie* per *Thor*, welke in de vorige week werd afgedaan tot ƒ 5. In *gepeld* gaat mede weinig om; daar de behoefte op dezen oogenblik weinig vraag en de gunstige oogst-resultaten geen aanleiding geven tot speculatie, tenzij tot zeer lage prijzen.

Specerijen. Ook de afloop der op 15 dezer alhier gehoudene veiling van Specerijen was buiten verwachting gunstig; er vertoonde zich eene algemeene kooplust en de biedingen waren zeer geanimeerd: zoodat de prijs van 1^e^ *Noten* weder op 121 c. steeg en de geheele kwantiteit zoowel als van *Foelie* en *Nagelen* grif koopers vond.

Tabak. Van *Oost-Indische* soorten is hier niets te vermelden dan de heden gehouden veiling, welke ook zeer coulant afliep, zijnde bijna alles tot verbeterde prijzen grif van de hand gegaan.

Katoen verkeert op de aanhoudend gunstige berigten van het buitenland in zeer willige stemming en tot verhoogde prijzen werden verscheidene partijen *N. Amerik.* en *Oost-Ind.* omgezet.

Ook *Huiden* deelen in de algemeene gunstige stemming en begint zich meer en meer vraag voor uitvoer te vertoonen. Hier bepaalde zich de omzet in de 1^e^ hand door vastheid der houders tot den verkoop bij inschrijving van 1909 *Oost-Indische* per *Sophie Koningin der Nederlanden*; 2998 *Oost-Indische* per *Tonia*: 91 *Buffel-* per *Sophia Koningin der Nederlanden*, terwijl te Amsterdam zoo in veiling als bij inschrijving nog belangrijke partijen tot goede prijzen voor uitvoer en consumtie genomen werden.

Van *Java Indigo* werden kleinigheden tot den volle vorige prijzen genomen.

In *Cochenille* is niets omgegaan.

Banca Tin. In dit artikel vertoonde zich weinig levendigheid. Men meldt den verkoop van 500 blokk. tot ƒ 68 en 500 bl. à ƒ 68.50, terwijl thans tot laatstgenoemden prijs zich geene koopers meer voordoen.

Arak. De omzettingen in dit artikel sedert onze vorige, bestonden in:

98/1 6/2 legg. *Batavia* ex *Rotterdam*. . . . . tot ƒ 136
200/1 „ *Cheribon*, „ *Shakspeare*. . . . . „ „ 80
60/1 „ te Dordrecht, per *Kosmopoliet*, in 1857 aangev. „ „ 120

en te Amsterdam:

34/1 legg. *Sourabaija*, ex *Mauritius*.
47/1 „ „ „ *Osirus*.
40/1 „ „ „ *Henriette Geertruida*.
50/1 „ „ „ *Adele*.
30/1 „ „ „ *Mentor*.

Alles prijs geheim.

Bindrotting met vermeerderde vraag. De N. H. M. heeft tegen October 110,623 bossen in veiling aangeslagen, waarvan een hooge afloop wordt te gemoet gezien. Bij particulieren werden tot verhoogde prijzen verkocht 5654 bossen per *Nagazaki* en 1600 bossen per *President Rau*. De voorraad bij de N. H. M. in alle havens bedraagt heden 112,014 bossen, en bij particulieren alhier 1900 bossen.

Scheepstijdingen.

AANGEKOMEN.

Rotterdam, 22 September.

Brouwershaven 10 Sept. *Tollens*, v. Rossem, v. Bat.
Hellevoetsluis 16 Sept. *Factorij*, Jansen, v. Bat.
Texel 7 Sept. *Elisabeth en Jacaba*, Lucas, v. Soerabaija.
12. *Anth. Petronella*, Voorendijk, v. Batavia.
18. *Alida*, Kieviet, v. Batavia en *Staatsraad Baud*, de Jong, v. Tjilatjap en *Trent*, Elferson, v. Soerabaija.

VERTROKKEN.

Brouwershaven 11 Sept. *Prinses Amalia*, v. Rijn; *Gebroeder Houtman*, Baz, beiden n. Batavia.
22. *Burg. Hoffman*, Dijkama, n Batavia.
Hellevoetsluis 9 Sept. *Johanna Maria*, Dam, n. Batavia en *Valparaiso*, Kok, n. Samarang.
Texel 12 Sept. *Sir Robert Peel*, Lange, n. Padang en *Alcyone*, Haacke; *Diana*, Masdorp Dzn.; *Afrika*, Mannourij; *Willem de Clerq*, Ouwehand; *Jupiter*, Burggraaf, allen n. Batavia.
17. *Imm Sara Clazina*, v. Gijzel, n. Batavia.
21. *Tasmania*, Jonker; *Ferdin. en Louis*, de Weerd, beiden n. Batavia.
Vlissingen 11 Sept. *Maria Louisa*, v. d. Heijden, n. Batavia (vià Liverpool.)
14. *Min. Thorbecke*, v. Duijn, n. Batavia.

Schepen in Lading.

Rotterdam.

Naar Batavia, *Jason*, Lourens; *Triton*, Adriaans; *Zephir*, de Vries; *Juno*, Bruijns, *Stella Maris*, Leeflang.
» Batavia, Samarang en Soerabaija, *Broedertrouw*, Rotgans; *Ph Samhuri*, Lion.
» Soerabaija, *Comm. des Konings v. d. Heym*, Hoogenstraten.
» Padang, *Prinses Sophia*, Hoefman.

Amsterdam.

Naar Batavia, *Hollandia*, Ruige; *Nederland*, Hoekstra; *Nassau*, Huffnagel; *Zeenymph*, Witsen Elias.
» Batavia en Samarang, *Henriette en Geertruida*, de Boer.
» Batavia, Samarang en Soerabaija, *Agneta*, Jonker; *Holland*, Aufmorth.
» Samarang en Soerabaija, *Jacoba Corn. Clasina*, Delclisur; *De Zwaan*, van Hemert.
» Soerabaija, *Louise Roeloffine*, Sijbrandi, *Stad Gouda*, Breuning.

Aangekomen Passagiers.

Van Java:

Per *Tollens*, kapt. van Rossem. De heer Cramerus, echtg., twee kinderen en vrouwelijke bediende, de heer Peter, de heer Berg, de kapt. der inf. Blom en echtg., de jonge heeren Graafland en bediende, de jonge heer Ingram, mej. Vinck.

Vertrokken Passagiers.

Naar Batavia.

Per *Prinses Amalia*, kapt. van Rijn van Alkemade: De heer J. A. Manuel en echtg., mevr. Sikkens en de heeren J. F. L. Kessler, Schuurman en de Jong.

Per *Gebroeders Houtman*, kapt. Bax: De heer R. P. Umbgrove, echtgenoot en dochter, de heer J. Gonggrijp, mej. van Gennep en gouvernante; twee Europesche en eene Javaansche dienstboden.

Per *Jupiter*, kapt. Burggraaf: De kapt. der art J G A. Kempees, de luits. der art. J. A. Scheerens en T. Povers en 130 man troepen.

Per *Alcyone*, kapt Haacke: De heeren A W. Smidt, H. Blijenburg en de jonge heeren J. C. Adriaans en H. L. Beeling.

Per *Ferdinand en Louis*, kapt. de Weerd: De heeren J K de Wit, O. I. ambtenaar en J. E. Engelenburg; de jonge jufvr. E T. Joost; de kapt. G. M. Verspijck, echtg. en 4 kinderen; de 1ste luit der inf. W. C. Eichholz, en de offic. van gez. 3de kl. A. J. Boers, benevens 100 man troepen voor het O. I. leger.

Wisselkoers.

	ROTTERDAM.	6 Sept.	AMSTERDAM.	
Londen.	2 m. ƒ 11.70	k. ƒ 11.80	2 m. ƒ 11.70 G.	k. ƒ 11.77½ G.
Parijs.	2 „ „ $55\frac{3}{4}$	k. „ $56\frac{1}{8}$	2 „ „ $55\frac{7}{8}$ G.	k. „ $56\frac{3}{8}$ P.
Bord.	2 „ „ —	k. „ $55\frac{7}{8}$	2 „ „ $55\frac{5}{8}$ G.	k. „ —
Hamb.	2 „ „ $35\frac{11}{16}$	k. „ 35	2 „ „ $35\frac{15}{16}$ G.	k. „ $35\frac{1}{16}$ G.

Advertentie.

PAS UITGEPAKT:

Een keurig *zoo als nog nimmer alhier aangevoerd* Factuur

BLANCO BOEKEN

(Fransch Fabriekaat.)

gebonden in geheel lederen banden met koperen hoeken en méchanieke ruggen, in stellen van

Grootboek. | Rekening Courant.
Journaal. | Factuur en —
Memoriaal. | Kasboek.

VOORTS:

Eene groote sortering kleine

BLANCO-BOEKEN

in alle mogelijke formaten en dikten.

Verkrijgbaar tegen hoogst billijke prijzen, bij

(1477) DE GROOT, KOLFF & CO.

Gedrukt te Samarang, bij de Groot, Kolff & Co.